

'Ogen dicht en gewoon gaan'

Hoe overleef je de fietsjungle rond Utrecht Centraal?

Freke Remmers
Utrecht

1. Smakkelaarsveld

Met stip op 1: met 3.152 geregistreerde ritten in een week is het Smakkelaarsveld in Utrecht het drukste fietspad van Nederland. Een plek die verkeerspsycholoog Gerard Tertoolen bijna twee jaar geleden, na een dodelijk ongeval met een 6-jarig jongetje, nog 'Russische roulette' noemde. „Maar tussen toen en nu is het een verschil van dag en nacht. Er valt weleens een onvertogen woord, vooral bij de oversteek Vredenburg-Smakkelaarsveld. Daar komen fietsers van links, rechts, onder, boven”, vindt hij nu.

„Op hoop van zegen”, is toch nog het motto van veel fietsers die dat kruispunt passeren. Want er komen mensen van de Catharijnesingel, van de Amsterdamsestraatweg, vanuit de Van Sijpesteijntunnel, van de fietsenstalling midden op het veld, van het Vredenburg en tot slot van de andere kant van de Catharijnesingel. En fietsers zijn net als water: ze stromen waar ze niet gaan kunnen en via de kortste weg, dus velen kiezen ook nog een route via het officiële voetpad.

„Sommige mensen gaan twifelen. Als jij dan ook twijfelt, dán gebeuren er ongelukken. Dus je moet gewoon het initiatief nemen en gaan”, vindt Ali Kizgir (24), die bij vriend Peter de Jong (22) achterop zit. Die wilde al bijna door rood fietsen, maar bedacht zich toen de auto's groen kregen. „Ik fiets altijd gewoon door. Ogen dicht en gaan”, geeft hij als tip.

Op die manier gebeuren er volgens Peter van Bekkum, voorzitter van de Fietsersbond Utrecht, eigenlijk weinig ernstige ongelukken. „Maar er zijn wel hele groepen die dit punt mijden: kinderen, ouderen. Dat is toch ook niet zoals je het zou willen. Ik ken zelfs een basisschool in Oog in Al die jaarlijks met groep 8 naar de bioscoop in de binnenstad ging. Dat ging de laatste

▲ **Fietsers op het drukke Smakkelaarsveld. „Er zijn hele groepen die dit punt mijden: kinderen, ouderen,” zegt Peter van Bekkum van de Fietsersbond.**

FOTO MARNIX SCHMIDT

keer niet door, omdat ze met zo'n groep het risico niet wilden nemen dat er bij het station wéér iets veranderd zou zijn.”

De gemeente is zich bewust van alle drukte, zegt een gemeentewoordvoerder. „We werken daarom ook aan alternatieve routes om dat deel te kunnen mijden. Utrecht heeft als enige grote stad één intercystation, waardoor fietsverkeer zich sterk concentreert op dit punt.”

2. Vredenburg

Al die mensen op het Smakkelaarsveld moeten ergens vandaan komen. En dan gaat het vooral om het Vredenburg, met 3.017 ritten op plek twee van de nationale top. Maar het is er lekker doorfietsen. Dankzij de nieuwe, brede fietspaden hebben fietsers er nauwe-

lijks vertraging. Dat is anders op het kruispunt met de St.-Jacobsstraat, waar je voor het stoplicht op de Lange Viestraat zo 30 tot 45 seconden moet wachten. Daar heeft niet iedereen het geduld voor. De stoep voor de Bijenkorf is dan ook een afsnijroute voor wie rechtsaf slaat.

„Tegenover het nieuwe Tivoli heb je een verkeerslicht. Daar hoef je alleen op de bussen te wachten. Mensen bepalen er vaak zelf of ze kunnen oversteken, als ze zien dat er geen bus aan komt”, ziet verkeerspsycholoog Gerard Tertoolen.

3. Jaarbeursplein

Het Jaarbeursplein, op plek drie, is met 2595 ritten in de Fietsstielweek een nieuwe binnenkomer. Verrassend, vindt de Fietsersbond Utrecht. „De

“**Sommige fietsers halen elkaar op de gekste manieren in. Ik wacht gewoon even**

—Liza Hetem (23)

fietsenstalling daar wordt ook wel heel goed gebruikt. Na half 9 's ochtends vind je daar bijna geen plek meer. Daar hebben we de gemeente ook op aangesproken: de nieuwe stalling aan de oostkant moet gewoon open. Dat had ook gekund afgelopen zomer, maar dat is toen met een jaar uitgesteld”, zegt Van Bekkum. „De fietsenstalling op het Westplein wordt, als overloop van de Jaarbeursstalling, ook steeds drukker. We hebben de gemeente gevraagd of daar ook bewaking kan komen, want daar verdwijnen nog weleens fietsen 's nachts.”

Maar met de constante stroom passagiers naar de bus- en tramhalte en richting treinen zijn ook hier ergernissen. Het zebrapad tussen de bushaltes en het treinstation, over het fietspad, is vrijwel continu bezet, maar daar

LANGZAAM

Fietsers in Utrecht zijn traag. Met een gemiddelde van 14,7 kilometer per uur zijn de tweewielers in Utrecht het langzaamst. Alleen in Amsterdam gaat het nóg slomer: 14,4 kilometer per uur. Dat komt door de drukte in een oude binnenstad met smalle fietspaden, verklaart de Fietsersbond.

Maar iedereen fietst harder als het regent. Dan vliegen we met 16,8 kilometer vooruit, om maar zo snel mogelijk op onze eindbestemming te zijn. Het langzaamst zijn we als het licht bewolkt is: dan trappen we met 13,8 kilometer per uur.

Vorig jaar werd de snelste fietsrit nog tussen Utrecht en Soest gemeten. Over een afstand van 18 kilometer fietste iemand toen gemiddeld 43,2 kilometer per uur. Nu gaat die eer naar Hengelo, waar iemand met 46,44 kilometer per uur voortraasde. Al met al deden 29.000 mensen mee aan de Fiets Telweek die samen 1.786.147 kilometer fietsen. In de provincie Utrecht deden 3.773 mensen mee, zij fietsten al met al 229.537 kilometer. Bunnik was goed vertegenwoordigd: 1 op de 200 inwoners deed mee.

willen fietsers vaak niet op wachten. „De mensen lopen ook altijd door, want daar hebben ze soort van recht op”, zegt Liza Hetem (23). „Ik wacht meestal even op een gaatje tussendoor. Soms stap ik af om er zelf doorheen te lopen. Sommige fietsers halen elkaar ook op de gekste manieren in. Ik pas me aan en wacht gewoon even.”

En dan nog: stilstaan op de Amsterdamsestraatweg

Tot slot staat de Amsterdamsestraatweg ook nog op een nummer één, met de twijfelachtig eer het fietspad te zijn met de meeste vertraging. Gemiddeld sta je daar als fietser 2 minuten en 24 seconden stil. Vooral de stoplichten bij de Marnixstraat duren lang. De Straatweg is smal en heeft veel verkeerslichten, terwijl er veel mensen fietsen.